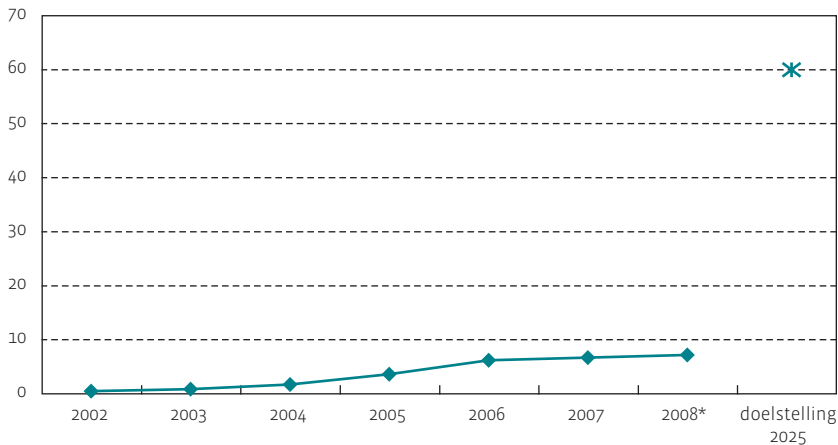

Erosiemaatregelen

DPSIR

erosiemaatregelen (%)

* cijfers per 1 oktober 2008

Bron: MIRA op basis van ALBON, LNE (2008)

Maatregelen om bodemerosie tegen te gaan

In de strijd tegen bodemerosie kent het Vlaamse Gewest subsidies toe aan gemeenten voor de opmaak van een erosiebestrijdingsplan en voor de aanleg van kleinschalige erosiebestrijdingswerken in uitvoering van dat plan. Daarnaast kan de landbouwer een beheersovereenkomst erosiebestrijding (grasbufferstrook, grasgang, erosiedam en -poel, niet-kerende bodembewerking, directe inzaai) afsluiten met de Vlaamse Landmaatschappij waarvoor hij een vergoeding ontvangt. Verder investeert de Vlaamse overheid in communicatie en sensibilisatie rond erosiebestrijdingsmaatregelen.

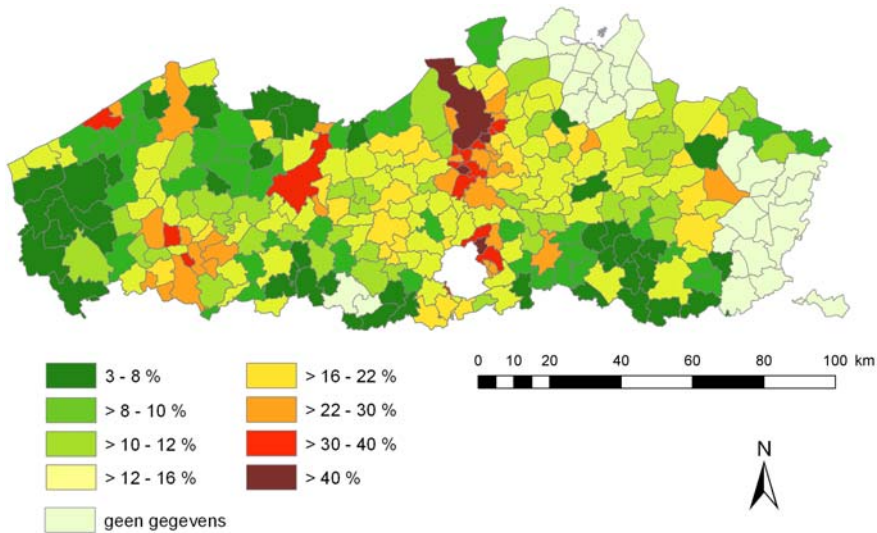
Erosiemaatregelen nog ver af van doelstelling

Ter evaluatie van de effectiviteit van de bovenvermelde instrumenten (kleinschalige erosiebestrijdingswerken & beheersovereenkomst erosiebestrijding) werd door de administratie een indicator erosiemaatregelen samengesteld. Deze indicator meet het effect van beide instrumenten op gelijke voet en dit ten opzichte van de voor elke gemeente gedefinieerde doelstelling. Bij een indicatorwaarde gelijk aan 100 % zijn de grootste bodemerosieproblemen in Vlaanderen opgelost. Een haalbare en billijke doelstelling op langere termijn is een indicatorwaarde van 60 % te behalen tegen 2025.

In 2008 bedroeg de waarde van de indicator 7,04 %. In de eerste jaren na 2002 steeg de indicator telkens fors, de laatste jaren is de relatieve toename kleiner. In 2007 werden geen nieuwe beheersovereenkomsten afgesloten, in 2008 slechts in beperkte mate.

☹ Bodemafdichting in Vlaanderen

DPSIR

Bron: MIRA op basis van K.U.Leuven

Vlaanderen hermetisch afgedicht

De bodems in Vlaanderen worden op veel plaatsen afgedicht door woningen, wegen en andere constructies. Daardoor gaan de oorspronkelijke functies van die bodems, zoals bv. landbouw en bosbouw, verloren. De afdichting van natuurlijke bodems beïnvloedt ook de hydrologische toestand: het water kan niet meer infiltreren en stroomt af via het verharde oppervlak. Hierdoor kan wateroverlast aan het oppervlak en verdroging van de bodem optreden. Bovendien versnipperd de open ruimte door de aanwezigheid van die verharde oppervlakken. Versnippering zorgt onder meer voor de ruimtelijke isolatie en de reductie van de leefgebieden van fauna en flora. Aldus zet zij een bijkomende druk op de biodiversiteit.

Verharde oppervlakken in Vlaamse gemeenten

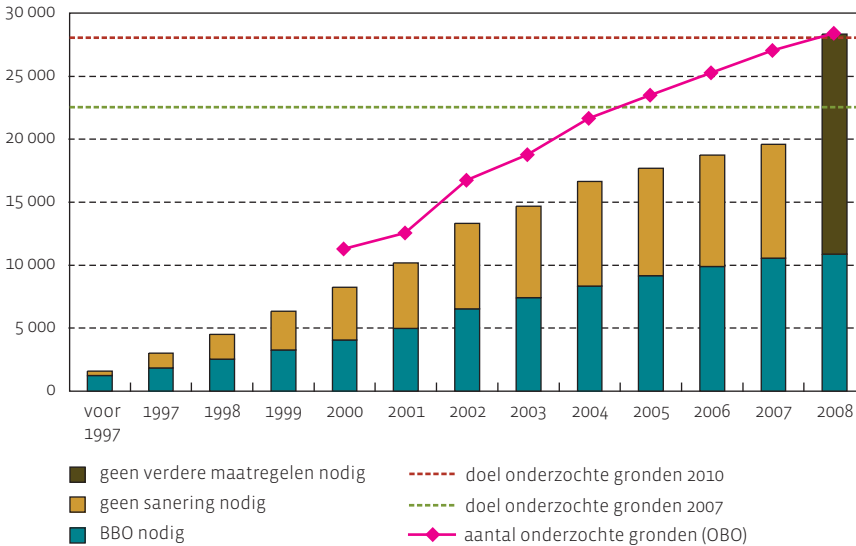
186 000 ha of 13,8 % van de Vlaamse bodem is afgedicht. Er zijn in Vlaanderen nog een aantal regio's met gemeenten waar het afdichtingspercentage lager is dan 8 %, voornamelijk in de Westhoek, Zuid-Limburg en het Meetjesland. De meeste gemeenten gelegen in de Vlaamse Ruit (Gent, Antwerpen, Leuven, Brussel) zijn meer dan 12 % afgedicht. Ook langs de kustlijn vinden we relatief hoge percentages bodemafdichting terug, zeker in vergelijking met de nabijgelegen Westhoek.

Aantal onderzochte gronden

DPSIR

gronden (aantal)

onderzochte gronden: gronden waarvoor een oriënterend bodemonderzoek is uitgevoerd

Bron: OVAM

Overzicht aantal onderzochte gronden

Op 1 juni 2008 werd het Bodemdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten van kracht. Sinds dan bestaat het register van verontreinigde gronden niet meer, maar beheert OVAM een grondeninformatieregister (GIR). Ook de informatie over schone gronden wordt hierin opgenomen. Op 1 januari 2009 bevatte het GIR informatie over 40 810 gronden.

Een derde van de risicogronden is onderzocht

Op naar schatting 76 200 gronden in Vlaanderen werden of worden activiteiten uitgevoerd die mogelijk bodemverontreiniging kunnen veroorzaken, de zogenaamde risicogronden. Voor 28 359 risicogronden werd een oriënterend bodemonderzoek (OBO) uitgevoerd. Hiermee werd de doelstelling voor 2010 uit het MINA-plan 3+ (2008-2010) reeds gehaald (37 % van de risicogronden moet onderzocht zijn).

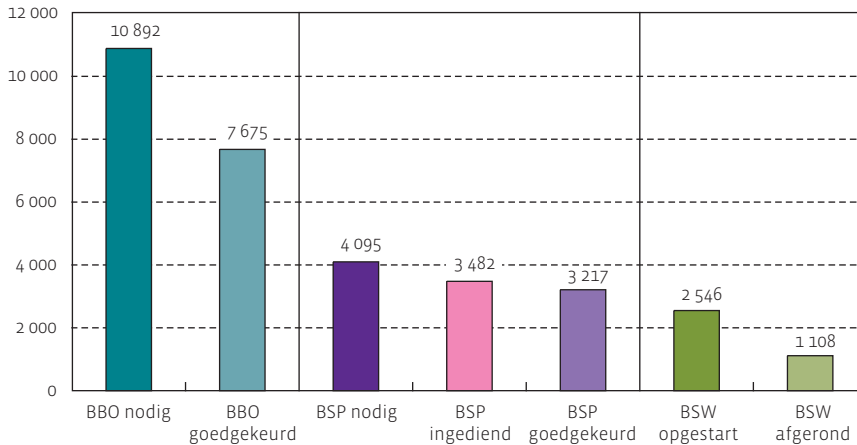
Uit dit oriënterend bodemonderzoek blijkt of er al dan niet verdere maatregelen nodig zijn. Voor 17 467 gronden (62 % van het totale aantal uitgevoerde OBO's) waren geen verdere maatregelen noodzakelijk en werden aldus gecatalogeerd. Deze nieuwe categorie bevat de som van het aantal niet verontreinigde gronden en de gronden die geen sanering behoeven. De gronden waarvoor wel verdere maatregelen noodzakelijk zijn, worden onderworpen aan een beschrijvend bodemonderzoek (BBO nodig).

Aantal verontreinigde gronden volgens saneringsfase

DPSIR

gronden (aantal)

gegevens 2008

Met verontreinigde gronden worden hier de gronden bedoeld waar bodemverontreiniging aanwezig is die een risico kan opleveren voor mens en/of milieu.

Bron: OVAM

Beschrijvend bodemonderzoek

Nadat een oriënterend bodemonderzoek (OBO) verontreiniging al of niet vaststelde, bepaalt het beschrijvend bodemonderzoek (BBO) de ernst van de bodemverontreiniging en de saneringsnoodzaak. Een beschrijvend bodemonderzoek bleek nodig voor 10 892 of 38 % van de onderzochte gronden (eind 2008). Voor 7 675 hiervan (70 %) is het beschrijvend bodemonderzoek reeds ingediend en goedgekeurd.

Bodemsanering

Wanneer uit het beschrijvend bodemonderzoek (BBO) blijkt dat een sanering nodig is, wordt een bodemsaneringsproject (BSP) opgemaakt. Dit geeft aan op welke wijze de sanering het best wordt uitgevoerd. Een bodemsaneringsproject bleek nodig voor 4 095 gronden (toestand eind 2008).

Volgens het MINA-plan 3 (2003-2007) moest tegen 2007 de sanering van 23 % van de gronden met historische bodemverontreiniging minstens opgestart zijn. Dit gaat om naar schatting 2 450 gronden. Volgens de nieuwe doelstelling in het MINA-plan 3+ (2008-2010) moet tegen 2010 de sanering van 31 % (3 300 gronden) van de gronden met historische bodemverontreiniging minstens opgestart zijn. Eind 2008 was voor 3 482 gronden een bodemsaneringsproject ingediend en 3 217 hiervan zijn al goedgekeurd.

Op basis van een goedgekeurd bodemsaneringsproject worden de bodemsaneringswerken (BSW) uitgevoerd. Deze werken werden opgestart voor 2 546 gronden en 1 108 hiervan zijn eind 2008 afgerond.

onderzoeksfase	raming totale aantal vereist	aantal afgerond	voortgang
OBO	76 200	28 359	37 %
BBO	23 000	7 675	33 %
BSP	11 000	3 217	29 %
BSW	11 000	1 108	10 %